

Justitiedepartementet ju.remissvar@regeringskansliet.se, L5@regeringskansliet.se

Dnr: Ju2025/01945

Vår referens: Jenny Norén

jenny.noren@vision.se, tel: 076-771 85 43

Remissyttrande avseende Utkast till lagrådsremiss Sänkt straffbarhetsålder för allvarliga brott

Fackförbundet Vision representerar cirka 218 000 tjänstepersoner inom kommun, region, privata bolag och kyrkan. En stor andel av Vision medlemmar arbetar inom socialtjänsten och berörs därför av förslagen.

Visions övergripande synpunkter

Vision avstyrker en sänkning av straffbarhetsåldern och alla följdändringar och förslag i utkastet till lagrådsremiss. Vision håller med i den massiva kritik mot en sänkning av straffbarhetsåldern som remissinstanser har framfört i remissvaren till betänkandet Straffbarhetsåldern (SOU 2025:11) och som redogörs för i utkastet till lagrådsremiss. Nedan redovisar Vision kortfattat våra viktigaste invändningar.

Liksom regeringen anser Vision att vi står inför en allvarlig brottsutveckling i Sverige och att det är viktigt att samhället i stort agerar gemensamt för att vända denna utveckling. När barn dras in i allvarlig brottslighet så är det samhället som har misslyckats och en av samhällets högsta prioriteringar måste därför vara att motverka att barn begår allvarlig brottslighet. Utifrån tillgänglig forskning finns det dock inget som tyder på att förslaget om en sänkt straffbarhetsålder skulle ge önskvärd effekt i form av minskad brottslighet eller minskad risk för återfall i brott. Barns resor in i brottslighet handlar främst om att de i tidig ålder på olika sätt blir svikna av samhället, utsätts för våld och försätts i utanförskap. Barn och unga som begår brott ska därför i första hand få vård och stöd av socialtjänsten. Det är också avgörande att samhället satsar mer på verkligt förebyggande åtgärder och avsätter resurser till insatser som faktiskt har brottsförebyggande effekt. Svaren på hur barn ska ta sig ur kriminalitet finns inte i fängelset.

Vision är mycket oroade över fokuset i de många, ofta oöverskådliga, åtgärder som nu vidtas för att motverka barns kriminalitet. Särskilt oroande är det att åtgärderna i allt större utsträckning frångår expertutlåtanden, forskning och barns grundläggande rättigheter. Det är ett skifte i samhällets syn på barn och de åtgärder som i allt snabbare takt föreslås riskerar att få negativa konsekvenser för såväl det enskilda barnet som för samhället i stort, både på kort och lång sikt. Samhället kan inte gå fram med åtgärder som saknar evidens, riskerar att leda till motsatt effekt och urholkar barns rättigheter.

Det anförts i utkastet till lagrådsremiss inte några övertygande skäl för varför sänkt straffbarhetsålder skulle leda till ökad känsla av samhällsskydd, bidra till straffrättssystemets trovärdighet och legitimitet eller målsägandens känsla av upprättelse eller på något annat vis verka brottsförebyggande. Reformen har ett uttalat syfte att vara verksam på kort sikt, i ett försök att hantera en situation som i dagens läge inte kunnat lösas med förebyggande insatser.

Inom forskningen har det dock varnats för att det kortsiktiga perspektivet riskerar att få skadliga konsekvenser för ett långsiktigt brottsförebyggande arbete. Det finns med andra ord en risk att förslaget blir kontraproduktivt på längre sikt.

Vision vill i stället att effekten av det reformarbete som pågår, både på socialtjänstens och på straffrättens område, ska få genomslag innan ytterligare förändringar övervägs. Socialt arbete kräver tid, resurser och tillit. Det är några av de verktyg som politiken måste satsa på i stället.

Det behövs arbetsro och mandat att bedriva professionellt socialt arbete och stärka det förebyggande arbetet på ett långsiktigt hållbart sätt. Omställningen till nya socialtjänstlagen har hittills finansierats genom mycket liten höjning av de generella statsbidragen vilket gör att många inte vågar satsa permanent på att anställa fler medarbetare eller lägga om sitt arbete. Vision kräver ekonomiska förutsättningar för att möta invånarnas behov enligt nya socialtjänstlagen i form av höjning av kommunernas generella statsbidrag.

A handwritten signature in black ink, reading "Veronica Magnusson". The script is cursive and fluid, with the first name and last name clearly distinguishable.

Veronica Magnusson, förbundsordförande Vision